

Meg kell említenem *Jakabffy Elemér* nevét is. Munkásságát jobban meg kellene ismernünk.

Az 1991. február 21-én alakult és március 22-én bejegyzett Társaságunk 1998. február 19-e óta együttműködik a *Piarista Öregdiákok Baráti Körével* és az *Apáczai Csere János Baráti Társasággal*. A Triumvirátushoz 1998. augusztusában csatlakozott az Erdélyi Kárpát Egyesület is, majd később a Marianumisták. Minden jelentősebb eredményt összefogásunknak köszönhetünk.

Kedves Barátaink! Jó volt Veletek együtt dolgozni, és jó lesz február 22-én együtt ünnepelni a Bánffy-palotában. Biztos vagyok benne, hogy ezután sem fogunk csalódást okozni sem egymásnak, sem közösségeinknek.

*A szerző az Armenia Örménymagyar Baráti Társaság elnöke
(Megjelent a Szabadság 2006. február 18-i számában)*

* * *

Mátyás Napok Kolozsváron

Hölgyek és Urak, lányok és asszonyok, fiúk és férfiak !

Mindannyiuknak köszönöm, hogy jelenlétükkel megtisztelték összejövetelünket. Számomra ez azt jelenti, hogy aki most itt van, minden biztonnal híve és tisztelője Mátyás királyunknak, félti, óvja, tehát szereti a föl nem adható várost: Mátyás szülőhelyét, és kedveli a mi 15-éves *Baráti Társaságunkat, az „Armeniá”-t.*

Ünnepi műsorunk ugyanis e három pillérré épül - Mátyás király, az örmények, és Kolozsvár, az építmény díszje pedig az ének és zene. Külön köszönöm a gondviselő Jóistennek, hogy a Mátyás Napok mindenkori szervezőjének, ***László Bakk Anikónak*** azt sugallta, bízson meg bennünket a mai nap műsorának összeállításával, hiszen Anikó nem tudta, hogy épp most 15 éves az Armenia.

Ha ez a felkérés nem történik, hogyan lehetne alkalmunk arra, hogy ilyen környezetben - a Bánffy palotában -, ilyen körülmények között köszönthessem azokat is, akikkel évek óta együtt dolgozunk: segítő-társainkat, az ugyancsak 15 éves ***„Piarista Öregdiákok Baráti Körét”***, az ***„Apáczai Csere János Baráti Társaságot”***, valamint az ***„Erdélyi Kárpát Egyesület”*** tagjait és Dr. Issekutz Sarolta személyében az ***„Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületet”***.

Barátaim, jó volt Veletek együtt dolgozni, Biztos vagyok benne, hogy ezután sem fogunk csalódást okozni sem egymásnak, sem közösségeinknek.

Magunkról néhány mondatot.

Felhívom a tisztelt hallgatóság figyelmét arra, hogy jelen megemlékezésünkben hányszor fordul elő a február hó. Az 1991. február 21-én alakult Társaságot a kolozsvári törvényszéken néhai ***Keresztes Zoltánnal*** együtt jegyeztettük be. Közös munkánknak korai halála vetett véget. A Társaság új székhelyét - a mi lakásunkat - 1997. február 21-én még ***Sáska Jenő*** szamosújvári örmény katolikus plébános és több olyan kedves tagtársunk jelenlétében avattuk, akik már eltávoztak közülünk. Nyugodjanak békében.

Az 1997-es év más vonatkozásban is változást hozott Társaságunk életében. Nemcsak itthon kötöttünk együttműködési megállapodást az említett szervezetekkel, de abban az évben, ugyancsak februárban alakult a budapesti székhelyű ***Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület*** (EÖGYKE) meghívott bennünket ***„Az örménykatolikus egyház története és művészete”*** címmel rendezett konferenciára. Számunkra, itthoniak számára ez a találkozás meghatározó jelentőségű volt. Egyrészt lehetőséget teremtett a csíkiak, gyergyóiak, szentgyörgyiek, brassóiak, erzsébetvárosiak, szamosújváriak, tordaiak, kolozsváriak számára, hogy megismerjük egymást, másrészt együttműködési megállapodást kötöttünk, melynek értelmében közös rendezvényeinkhez az EÖGYKE biztosítja az anyagiak oroszlánrészét. Adományaik és a szamosújvári magyar közösség, valamint az örménykatolikus plébánia segítségével nélkül nem rendezhettük volna meg 1999-ben kétnapos konferenciánkat ***„Az erdélyi magyarörmények társadalmi szerepe, örménykatolikus egyháza és identitástudata régen és ma”*** címmel, kötetben sem látott volna napvilágot a sok értékes tanulmány, és nem vehettünk volna részt itthonról 52-en az Erdélyi Örmény Gyökerek rendezésében megtartott ***Magyarörmény Kulturális Napok*** Budapesten rendezvény keretében 2000-ben a III. konferencián, melynek címe: ***„A 300 éves örmény szertartású római katolikus egyház és közösségei Magyarhonban régen és ma”***.

2001-ben ***„Örménymagyarok, akik hatottak, alkottak gyarapították, hogy a haza fényre derüljön, s kincsese legyen Kolozsvár - Szamosújvár”*** címmel tartottuk eddigi legnagyobb szabású rendezvényünket. A

Szent Mihály Plébánia imatermében kezdődő jubileumi konferencia az örmény kereszténység 1700., keresztény magyarságunk 1001. évfordulójának jegyében zajlott. A háromnapos rendezvény emlékezetes maradt valamennyiünk számára.

Természetesen minden évben részt veszünk az örmény-katolikus templomok búcsúin, legnagyobb számban a **Világosító Szent Gergely** napi búcsún, a szamosújvári székesegyház búcsúnapján.

1997-től az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület kiadja a Füzeteket, a 40 oldalas havilapot 1600 példányban. Lehetőségünk nyílt rá, hogy kutatási eredményeket közölhessünk, ugyanis egyre többen ásnak le a gyökerekig, írják le emlékeiket, egy-egy tájegységen végzett kutatásaik összegzését. Az évkönyvekben összegyűjtött Füzeteket Erdélyben és Magyarországon is számos közkönyvtárnak adományként juttatják el. Baráti Társaságuk feladat, az erdélyi könyvtárakhoz, gyűjteményekhez postázni, elvinni az adományt. A közel 500 erdélyi címre, az olvasókhoz havonta juttatom el a lapot, ennek költségeit is magyarországi barátaink állják.

Talán a mi munkánknak is köszönhető, hogy az amatőrök mellett a történészek, művészet- és egyháztörténészek figyelme is e kis erdélyi népcsoport felé fordult, hisz elmondhatjuk, hogy a kutakodás napjainkban reneszánszát éli.

Őseink, az **I. Apafy Mihály** idejében Erdélybe települt örmények hazára leltek itt, s mind anyagi, mind szellemi erőforrásaikat arra használták, hogy e kis országot, melyet immár sajátjuknak éreztek, felvirágoztassák. Büszkék vagyunk **Orbán Balázs** megállapítására: „*az örmények a kor szellemével nemcsak előhaladtak, hanem mondhatnók túlszárnyaltak másokat, minden mi jó és nemes felkarolni, előmozdítani igyekeznek*”.

Petelei István csak egy évtizeden át volt kolozsvári polgár, de ezen évtized alatt jelentős tekintélyt szerzett magának. Újságírói tollával, hatásos megnyilatkozásaival előmozdította Kolozsvár központjának mai formájában való rendezését, a főtér modern arculatának kialakítását, szorgalmazta a Mátyás szobor mielőbbi elkészítését és felállítását a legméltóbb helyen - a Szent Mihály templom tőszomszédságában.

Merza Gyulának nemcsak a Mátyás szobor felállítása volt szívügye, de kezdeményezte, majd **Fadrusz Jánossal** egyezkedett az örmény katolikus hitre térítő **Verzár Oxendius püspök** szobrának Szamosújváron való felállításáról, amelyet végül nem sikerült megvalósítania.

Bálintné Kovács Júlia

(Elhangzott Kolozsváron, a XIV. Mátyás Napokon, 2006. február 22-én)

* * *

Fodor György

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Kedves Ünneplők! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A „tizenöt éves” jelző egyszerre sok is, kevés is. A földtörténeti évmilliókhoz viszonyítva 15 év jelentéktelen, de egy emberöltőben ez már jelentős korszak.

Az „**Armenia**” Társaságot pedig emberek, de nem akármilyen emberek, hanem kiváló, gazdag lelkületű merész újrakezdők szervezték és alkotják, akik tudták és tudják, hogy nemcsak Krisztus szeretete, hanem az idő is sürget. Ők munkásságukkal a zsolttárossal együtt mondják/kérik: „*Taníts meg számba venni napjainkat, hogy bölcs szívet szerezhessünk magunknak!*”

Ebben az évben a Piaristák Romániai Rendtartománya is jubilál. 230 esztendeje, 1776. június 7-én kelt rendeletével Mária Terézia, a piaristák iránti nagyrabecsülése jeléül, az 1773-ban eltörölt jezsuita rend iskoláiból négyet - Trencsént, Selmecebányát, Kőszegét és Kolozsvárt - a modern katolikus nevelés megteremtőjére, a **Kegyes Iskolák Tanító-rendjére** bízta.

Sokezer ember - közöttük nagyszámú örménymagyar - elmondhatja, hogy szerencsés, amiért valamelyik piarista gimnázium növendéke lehetett. Nemzeti eszme és haladás - a kolozsvári Alma Mater e két fogalom igazi szintézisét tudta nyújtani és mindkét utódiskola nyújtja ma is.

Örömkre, itt most megemlékezünk a kolozsvári **Piarista Öregdiákok Baráti Köre** megalapításának ugyancsak 15-ik évfordulójáról is. Nekik köszönhetően jelenleg a piarista intézmény nélküli Kolozsváron tovább él a piarista szellem, élnek a hagyományok. Ezt a gazdag örökséget, mely része a magyar keresztény nevelésnek, magukénak érezték mindenkor az örmények is. A volt **Zágoni Mikes Kelemen Római Katolikus Piarista Főgimnázium** örménymagyar vendiákjai közül megemlíteném - ábécé sorrendben -